

Sygn. akt II UK 712/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.
o podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 listopada 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 13 maja 2015 r., sygn. akt VIII Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2015 r., VIII Ua (...), Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w P. oddalił apelację wnioskodawczyni M. D. (obecnie S.) od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w P. o podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego.

Sąd ten podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i ich ocenę prawną, wskazując w uzasadnieniu wyroku, z powołaniem się na art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 372 ze zm.), że jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pierwszego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku stanowi najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, po

odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4 - dla ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek, powołując się na wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2012 r., II UK 34/12 (OSNP 2013 nr 15-16, poz. 184) oraz z dnia 6 września 2012 r., II UK 36/12 (niepublikowany).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawczyni, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 49 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 52 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że: - „organ rentowy uprawniony jest do kwestionowania zadeklarowanej przez osobę prowadzącą działalność pozarolniczą podstawy wymiaru składek na zasiłek chorobowy, jeżeli mieści się ona w granicach wynikających z przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.)”, - „odwołującej przysługuje zasiłek macierzyński w kwocie wynikającej z najniższej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, choć zadeklarowała kwotę 6.300,18 zł jako podstawę składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe (mieszczącą się w granicach przewidzianych przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) i została objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od 4 listopada 2013 r., a w okresie ubezpieczenia - po upływie miesiąca jego obowiązywania, lecz przed upływem pierwszego pełnego miesiąca kalendarzowego - urodziła dziecko i korzysta z zasiłku macierzyńskiego od 9 grudnia 2013 r., a przy tym opłaciła składki na wskazane ubezpieczenie w wymaganej wysokości od zadeklarowanej składki”, a także art. 49 ust. 2 i art. 37 ust. 1 w związku z art. 52 i art. 36 ust. 1 i 2 w związku z art. 52 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa „poprzez jego niezastosowanie *per analogiam*, mimo że odwołująca nie zadeklarowała najniższej podstawy składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w związku z prowadzoną przez siebie działalnością pozarolniczą”.

Pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości jak i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na istotne zagadnienia prawne, które „sprowadza się do wykładni (...) polegającej na ustaleniu, czy art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej odnosi się tylko do osób, które zadeklarowały najniższą podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne (...) i organ rentowy może kwestionować jej wysokość, a gdyby przyjąć, że nie może to czy możliwym jest analogiczne stosowanie art. 49 ust. 2 i art. 37 ust. 1 w związku z art. 52 i art. 36 ust. 1 i 2 w związku z art. 52 ustawy zasiłkowej do roszczenia objętego postępowaniem, a ta druga kwestia stanowi również o potrzebie wykładni wskazanych przepisów, które budzą poważne wątpliwości i zarazem wywołują rozbieżności w orzecznictwie, w tym Sądu Najwyższego, a ponadto istotne w sprawie zagadnienie prawne stanowi zgodność przepisu art. 49 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 52 ustawy z 25 czerwca 1999 r. w związku z art. 11 ust. 5 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z ustawą zasadniczą (...)”.

Pełnomocnik wniósł także o zwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym - „czy art. 49 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 52 ustawy z 25 czerwca 1999 r. i art. 11 ust. 5 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jest zgodny z art. 32 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP i tym samym czy nie narusza zasady równości i zasady sprawiedliwości społecznej wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawnego (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym

orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Wskazane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne w istocie nie występuje, gdy się zważy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 28 sierpnia 2012 r., II UK 34/12, w którym przyjęto, że podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego, do którego prawo powstało w pierwszym miesiącu kalendarzowym, niepoprzedzonego innym ubezpieczeniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, określa art. 49 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jako najniższą podstawę wymiaru składek na to ubezpieczenie po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4 tej ustawy, bez względu na wysokość kwoty zadeklarowanej na podstawie art. 18 ust. 8 lub 18a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Stanowisko to można uznać za utrwalone. Podobne bowiem poglądy zostały wyrażone w wyroku z dnia 6 września 2012 r., II UK 36/12 (LEX nr

1218196) oraz w postanowieniu z dnia 6 listopada 2012 r., III UK 38/12 (Gazeta Prawna 2013 nr 211, s. 15).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.